

॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम् ॥

॥ अष्टमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके अष्टमः प्रपाठकः ॥

वरुणस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत्।
तथ्सृष्टिरनु समसर्पत्। तथ्सृष्ट्या ससृत्वम्।
अग्निना देवेन प्रथमेऽहन्ननु प्रायुङ्क्त। सरस्वत्या वाचा
द्वितीयै। सवित्रा प्रसवेन तृतीयै। पूष्णा पशुभिश्चतुर्थै।
बृहस्पतिना ब्रह्मणा पञ्चमे। इन्द्रेण देवेन षष्ठे। वरुणेन
स्वया देवतया सप्तमे॥१॥

सोमेन राज्ञाऽष्टमे। त्वष्टा रूपेण नवमे। विष्णुना
यज्ञेनाऽऽप्रोत्। यथ्सृष्टो भवन्ति। इन्द्रियमेव तद्वीर्यं
यजमान आप्रोति। पूर्वापूर्वा वेदिर्भवति। इन्द्रियस्य
वीर्यस्यावरुद्धै। पुरस्तादुपसदा सौम्येन प्रचरति। सोमो
वै रेतोधाः। रेत एव तदधाति। अन्तरा त्वाष्ट्रेण। रेत एव
हितं त्वष्टा रूपाणि विकरोति। उपरिष्टाद्वैष्णवेन। यज्ञो वै
विष्णुः। यज्ञ एवान्ततः प्रति तिष्ठति॥२॥

सप्तमे दधाति पञ्च च॥

[१]

जामि वा एतत्कुर्वन्ति। यथ्सद्यो दीक्षयन्ति सद्यः सोमं
क्रीणन्ति। पुण्डरिस्रजां प्रयच्छत्यजामित्वाय। अङ्गिरसः

सुवर्गं लो॒कं यन्तः। अ॒प्सु दी॑क्षात॒पसी॒ प्रावे॑शयन्।
तत्पु॒ण्डरी॑कमभवत्। यत्पु॒ण्डरि॑स्रजां प्र॒यच्छ॑ति। सा॒क्षादे॒व
दी॑क्षात॒पसी॒ अव॑ रुन्धे। द॒शभि॑र्व॒त्सत॒रैः सोमं॑ क्रीणाति।
दशा॑क्षरा वि॒राट्॥३॥

अन्नं॑ वि॒राट्। वि॒राजै॒वान्नाद्य॑मव॑ रुन्धे। मु॒ष्क॒रा भ॑वन्ति
सेन्द्र॒त्वाय॑। द॒श॒पेयो॑ भवति। अ॒न्नाद्य॑स्याव॑रुद्धौ। श॒तं ब्रा॑ह्मणाः
पि॑बन्ति। श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑यः। आयु॑ष्येवेन्द्रि॒ये प्र॑ति
तिष्ठ॑ति। स॒प्तद॒शः॑ स्तो॒त्रं भ॑वति। स॒प्तद॒शः॑ प्र॒जाप॑तिः॥४॥

प्र॒जाप॑ते॒रात्यै॑। प्रा॒का॒शाव॑ध्व॒र्यवे॑ ददाति। प्र॒का॒शमे॒वैनं॑
गम॑यति। स्रज॑मुद्गा॒त्रे। व्यै॒वास्मै॑ वासयति। रु॒क्मः॑ हो॒त्रे।
आ॒दि॒त्यमे॒वास्मा॑ उन्नयति। अ॒श्वं प्र॑स्तोतृप्रति॒हृत्भ्या॑म्।
प्रा॒जाप॑त्यो वा अ॒श्वः। प्र॒जाप॑ते॒रात्यै॑॥५॥

द्वाद॑श प॒ष्ठौही॒र्ब्रह्म॑णै। आयु॑रेवाव॑ रुन्धे। व॒शां मै॑त्रावरु॒णाय॑।
रा॒ष्ट्रमे॒व व॒श्यं कः॑। ऋ॒षभं॑ ब्रा॒ह्मणा॑च्छ॒सिने॑। रा॒ष्ट्रमे॒वेन्द्रि॒या-
व्यं कः॑। वास॑सी ने॒ष्टापो॑तृ॒भ्याम्। प॒वित्रे॑ ए॒वास्ये॑ते। स्थू॒रि
यवा॑चितम॑च्छावा॒काय॑। अ॒न्त॒त ए॒व वरु॑णमव॑ यजते॥६॥

अ॒न॒ङ्गाह॑म॒ग्नीधे॑। वह्नि॒र्वा अ॑न॒ङ्गान्। वह्नि॒र॒ग्नीत्। वह्नि॑नै॒व वह्नि॑
य॒ज्ञस्या॑व॑ रुन्धे। इन्द्र॑स्य सु॒षुवा॑णस्य॑ त्रे॒धेन्द्रि॑यं वी॒र्यं॑ प॒रा-
ऽप॑तत्। भृ॒गुस्तृ॑तीयमभवत्। श्रा॒य॒न्तीयं॑ तृ॒तीयम्। सर॑स्वती
तृ॒तीयम्। भा॒र्ग॒वो हो॑ता भवति। श्रा॒य॒न्तीयं॑ ब्रह्म॒सामं॑

भ॑वति। वा॒र॒व॒न्ती॒यं॑म॒ग्नि॒ष्टोम॒सा॒मम्। सा॒र॒स्व॒ती॒र॒पो॑ गृ॒ह्णा॒ति।
 इ॒न्द्रि॒यस्य॑ वी॒र्य॑स्याव॑रु॒द्धौ। श्रा॒य॒न्ती॒यं॑ ब्र॒ह्म॒सा॒मं भ॑वति।
 इ॒न्द्रि॒यमे॒वास्मि॑न्वी॒र्यं॑ श्रयति। वा॒र॒व॒न्ती॒यं॑म॒ग्नि॒ष्टोम॒सा॒मम्।
 इ॒न्द्रि॒यमे॒वास्मि॑न्वी॒र्यं॑ वा॒रय॑ति॥ ७ ॥

वि॒रा॒द्व॒जाप॑ति॒रश्वः॑ प्र॒जाप॑ते॒रास्यै॑ यज॒ते ब्र॒ह्म॒सा॒मं भ॑वति स॒प्त च॑॥ ————— [२]

ई॒श्व॒रो वा॑ ए॒ष दि॒शोऽनु॑न्म॒दि॒तोः। यं दि॒शोऽनु॑ व्या॒स्था॒पय॑न्ति।
 दि॒शाम॑वे॒ष्टयो॑ भ॒वन्ति। दि॒क्ष्वे॒व प्र॑ति॒ तिष्ठ॑त्यनु॒न्मा॒दाय॑।
 प॒ञ्च दे॒वता॑ यज॒ति। प॒ञ्च दि॒शः। दि॒क्ष्वे॒व प्र॑ति॒ तिष्ठ॑ति।
 ह॒विषो॑ह॒विष॑ इ॒ष्ट्वा बा॑र्ह॒स्पत्य॑म॒भिघा॑रयति। य॒ज॒मा॒न॒दे॒व॒त्यो
 वै बृ॒ह॒स्पतिः॑। य॒ज॒मा॒नमे॒व तेज॑सा॒ सम॑र्धयति॥ ८ ॥

आ॒दि॒त्यां म॒ल्हां॑ ग॒र्भिणी॒मा ल॑भते। मा॒रु॒तीं पृ॒श्निं॑ प॒ष्ठौही॑म्।
 वि॒शं चै॒वास्मै॑ रा॒ष्ट्रं च॑ स॒मीचीं॑ दधाति। आ॒दि॒त्यया॑ पू॒र्वया॑
 प्रच॑रति। मा॒रु॒त्योत्त॑रया। रा॒ष्ट्र ए॒व वि॒शम॑नु॒ब॒ध्नाति॑।
 उ॒च्चैरा॑दि॒त्याया॑ आ॒श्राव॑यति। उ॒पा॒शु मा॑रु॒त्यै। तस्मा॑द्वा॒ष्ट्रं
 वि॒शम॑ति॒वद॑ति। ग॒र्भिण्या॑दि॒त्या भ॑वति॥ ९ ॥

इ॒न्द्रि॒यं वै ग॑र्भः। रा॒ष्ट्रमे॒वेन्द्रि॑या॒व्य॒कः। अ॒ग॒र्भा मा॑रु॒ती।
 वि॒द्वै म॒रुतः॑। वि॒शमे॒व नि॒रिन्द्रि॑याम॒कः। दे॒वा॒सुराः
 संय॑त्ता आसन्। ते दे॒वा अ॒श्विनोः॑ पू॒षन्वा॒चः स॒त्यं
 स॒न्नि॒धाय॑। अ॒नृते॒नासु॑रा॒नभ्य॑भवन्। तेऽ॒श्विभ्यां॑ पू॒ष्णे
 पु॒रो॒डाशं॑ द्वा॒दश॑क॒पालं॑ नि॒रव॑पन्। ततो॑ वै ते वा॒चः

सत्यमवारुन्धत॥१०॥

यद॒श्विभ्या॑ पू॒ष्णे पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑कपालं निर्व॑पति।
अनृ॑तेनै॒व भ्रातृ॑व्या॒नभि॒भूय॑। वा॒चः स॒त्यम॑व॒ रुन्धे॑। सर॑स्वते
सत्य॒वाचे॑ च॒रुम्। पूर्व॑मे॒वोदि॑तम्। उत्त॑रेणा॒भि गृ॑णाति।
स॒वि॒त्रे स॒त्यप्र॑सवाय पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑कपालं प्र॒सूत्यै॑।
दू॒तान्प्र॑हि॒णोति॑। आ॒विदं॑ ए॒ता भ॑वन्ति। आ॒विदं॑मे॒वैनं॑
गम॑यन्ति। अथो॑ दू॒तेभ्य॑ ए॒व न छि॑द्यते। ति॒सृध॑न्व॒ः
शु॑ष्कदृ॒तिर्दक्षि॑णा॒ समृ॑द्धौ॥११॥

अ॒र्धय॑ति भ॒वत्य॑रुन्ध॒त ग॑मयन्ति द्वे च॥ [३]

आ॒ग्नेय॑म॒ष्टाक॑पालं निर्व॑पति। तस्मा॑च्छि॒शिरे॑ कुरु॒पश्चालाः॑
प्रा॒श्चो या॑न्ति। सौ॒म्यं च॒रुम्। तस्मा॑द्व॒सन्तं॑ व्य॒वसा॑या॒दय॑न्ति।
सा॒वि॒त्रं द्वा॒दश॑कपालम्। तस्मा॑त्पु॒रस्ता॑द्यवा॒नाः स॒वि॒त्रा
वि॒रुन्ध॑ते। बा॒रु॒हस्प॑त्यं च॒रुम्। स॒वि॒त्रैव॑ वि॒रुध्य॑। ब्रह्म॑णा
यवा॒नाद॑धते। त्वा॒ष्ट्रम॑ष्टाक॑पालम्॥१२॥

रू॒पाण्ये॒व तेन॑ कुर्व॑ते। वै॒श्वान॑रं द्वा॒दश॑कपालम्। तस्मा॑ज्जघ॒न्ये
नैदा॑घे प्र॒त्यश्चः॑ कुरु॒पश्चाला॑ या॑न्ति। सा॒र॒स्वतं॑ च॒रुं निर्व॑पति।
तस्मा॑त्प्रा॒वृषि॑ सर्वा॒ वाचो॑ वदन्ति। पौ॒ष्णेन॑ व्य॒वस्य॑न्ति। मै॒त्रेण॑
कृष॑न्ते। वा॒रु॒णेन॑ वि॒धृता॑ आस॑ते। क्षै॒त्रप॑त्येन॑ पाच॑यन्ते।
आ॒दि॒त्येना॑दध॑ते॥१३॥

मा॒सिमा॑स्ये॒तानि॑ ह॒वीःषि॑ नि॒रुप्या॑णीत्याहुः। तेनै॒वर्तून्प्रयु॑ङ्क्षुः

इति। अथो खल्वाहुः। कः संवत्सरं जीविष्यतीति।
 षडेव पूर्वेष्वुर्निरुप्याणि। षडुत्तरेद्युः। तेनैवर्तून्प्रयुङ्क्ते।
 दक्षिणो रथवाहनवाहः पूर्वेषां दक्षिणा। उत्तरं उत्तरेषाम्।
 संवत्सरस्यैवान्तौ युनक्ति। सुवर्गस्य लोकस्य समष्टौ॥१४॥

त्वाष्ट्रमष्टाकपालं दधते युनक्तवेकं च॥ [४]

इन्द्रस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत्। स
 यत्प्रथमं निरर्णीवत्। तत्कलमभवत्। यद्वितीयम्। तद्वदरम्।
 यत्तृतीयम्। तत्कर्कन्धु। यन्नस्तः। स सिंहः। यदक्ष्योः॥१५॥

स शार्दूलः। यत्कर्णयोः। स वृकः। य ऊर्ध्वः। स
 सोमः। याऽवाची। सा सुरा। त्रयाः सक्तवो भवन्ति।
 इन्द्रियस्यावरुद्धौ। त्रयाणि लोमानि॥१६॥

त्विषिमेवाव रुन्धे। त्रयो ग्रहाः। वीर्यमेवाव रुन्धे। नाम्ना
 दशमी। नव वै पुरुषे प्राणाः। नाभिर्दशमी। प्राणा इन्द्रियं
 वीर्यम्। प्राणानेवेन्द्रियं वीर्यं यजमान आत्मन्यत्ते। सीसेन
 क्लीबाच्छृष्पाणि क्रीणाति। न वा एतदयो न हिरण्यम्॥१७॥

यथ्सीसम्। न स्त्री न पुमान्। यत्क्लीबः। न सोमो न सुरा।
 यथ्सौत्रामणी समृद्धौ। स्वाद्वीन्त्वा स्वादुनेत्याह। सोममेवेना
 करोति। सोमोऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व सरस्वत्यै पच्यस्वेन्द्राय
 सुत्राम्णे पच्यस्वेत्याह। एताभ्यो ह्येषा देवताभ्यः पच्यते।
 तिस्रः सः सृष्टा वसति॥१८॥

ति॒स्रो हि रा॒त्रीः क्री॒तः सोमो॒ वस॑ति। पु॒नातुं॑ ते परि॒स्रुत॑मि॒ति
यजु॑षा पु॒नाति॒ व्यावृ॑त्त्यै। प॒वित्रे॑ण पु॒नाति। प॒वित्रे॑ण॒ हि
सोमं॑ पु॒नन्ति॑। वा॒रेण॑ शश्व॑ता॒ तने॑त्याह। वा॒रेण॑ हि सोमं॑
पु॒नन्ति॑। वा॒युः पू॒तः प॒वित्रे॑णेति॒ नैतया॑ पुनीयात्। व्यृ॒द्धा
ह्ये॒षा। अ॒तिप॒वित॑स्यैतया॑ पुनीयात्। कु॒विद॒ङ्गेत्य॑निरुक्तया
प्राजाप॒त्यया॑ गृह्णाति॥१९॥

अ॒निरु॑क्तः प्र॒जाप॑तिः। प्र॒जाप॑ते॒रात्यै॑। ए॒कय॑र्चा गृह्णाति।
ए॒कधै॑व यज॑माने वी॒र्यं॑ दधाति। आ॒श्विनं॑ धू॒ममाल॑भते।
अ॒श्विनो॒ वै दे॒वानां॑ भि॒षजौ॑। ताभ्या॑मे॒वास्मै॑ भेष॑जं करोति।
सा॒र॒स्व॒तं मे॒षम्। वा॒ग्वै सर॑स्वती। वा॒चैवैनं॑ भिष॑ज्यति।
ऐ॒न्द्रमृ॑षभ॑ सै॒न्द्र॒त्वाय॑॥२०॥

अक्ष्योलोमानि हिरण्यं वसति गृह्णाति भिषज्यत्येकं च॥—————[५]

यत्रि॒षु यू॒पेष्वाल॑भेत। ब॒हिर्धा॑ऽस्मादिन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑
दध्यात्। भ्रातृ॑व्यमस्मै॒ जन॑येत्। ए॒कयू॑प आल॑भते।
ए॒कधै॑वास्मिन्निन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ दधाति। नास्मै॒ भ्रातृ॑व्यं जनयति।
नैतेषां॑ पशू॒नां पु॑रोडाशा॑ भवन्ति। ग्र॒हपु॑रोडाशा॒ ह्येते॑। यु॒वः
सुरा॑ममश्वि॒नेति॑ सर्वदे॒वत्यै॑ याज्यानुवा॒क्ये भव॑तः। सर्वा॑ ए॒व
दे॒वताः॑ प्रीणाति॥२१॥

ब्रा॒ह्मणं॑ परि॑क्रीणीयादुच्छे॑षणस्य पा॒तारम्। ब्रा॒ह्म॒णो
ह्याहु॑त्या उ॒च्छे॑षणस्य पा॒ता। यदि॑ ब्राह्म॒णं न वि॒न्देत्।

वल्मीकवपायामव॑ नयेत्। सैव ततः प्रायश्चित्तिः। यद्वै
सौत्राम॑ण्यै व्यृद्धम्। तदस्यै॑ समृद्धम्। नानादे॒व॒त्याः प॒शव॑श्च
पुरो॒डाशा॑श्च भवन्ति॒ समृद्धौ॑। ऐन्द्रः प॑शूनामुत्त॒मो भ॑वति।
ऐन्द्रः पु॒रोडा॑शानां प्रथमः॥२२॥

इन्द्रि॒ये ए॒वास्मै॑ स॒मीची॑ दधाति। पु॒रस्ता॑दनूया॒जाना॑
पुरो॒डाशैः प्रच॑रति। प॒शवो॒ वै पु॒रोडा॑शाः। प॒शूने॒वाव॑ रुन्धे।
ऐन्द्रमेका॑दशकपालं॒ निर्व॑पति। इन्द्रि॒यमे॒वाव॑ रुन्धे। सा॒वित्रं॑
द्वाद॑शकपालं प्रसू॒त्यै। वा॒रुणं॑ दशकपालम्। अ॒न्त॒त ए॒व
वरु॑णमव॑ यजते। वड॑बा दक्षि॒णा॥२३॥

उ॒त वा ए॒षाऽश्व॑ः सू॒ते। उ॒ताऽश्व॑त॒रम्। उ॒त सोम॑ उ॒त सु॒राः।
यथ्सौ॑त्राम॒णी समृद्धौ॑। बा॒रुह॑स्प॒त्यं प॒शुं च॑तुर्थम॒तिप॑वितस्या
ल॑भते। ब्रह्म॒ वै दे॒वानां॑ बृह॒स्पतिः॑। ब्रह्म॑णै॒व य॒ज्ञस्य॑
व्यृद्ध॑मपि॒ वप॑ति। पु॒रोडा॑शवानेष प॒शुर्भव॑ति। न ह्ये॒तस्य॑
ग्र॒हं गृ॑ह्णन्ति। सोम॑प्रतीकाः पितरस्तृष्णु॒तेति॑ शतातृ॒ण्णाया॑
स॒मव॑नयति॥२४॥

श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑यः। आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्रति॑ तिष्ठति।
दक्षि॑णेऽग्नौ जु॒होति॑। पा॒पव॑स्य॒सस्य॑ व्यावृ॒त्त्यै। हि॒र॒ण्यम॑न्तरा
धा॑रयति। पू॒तामे॒वैनां॑ जुहोति। श॒तमा॑नं भवति। श॒तायुः॑
पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑यः। आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्रति॑ तिष्ठति। यत्रै॒व
श॑तातृ॒ण्णां धा॑रयति॥२५॥

तन्निदधाति॑ प्रति॑ष्ठित्यै। पि॒तृन् वा ए॒तस्यै॑न्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ गच्छति।
 य॒ सोमो॑ऽति पव॑ते। पि॒तृणां या॑ज्यानुवा॒क्याभि॒रुप॑ तिष्ठते।
 यदे॒वास्य॑ पि॒तृनि॑न्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ गच्छति। तदे॒वाव॑ रुन्धे।
 ति॒सृभि॒रुप॑ तिष्ठते। तृती॒ये वा इ॒तो लो॒के पि॒तरः॑। ताने॒व
 प्री॑णाति। अथो त्रीणि॑ वै य॒ज्ञस्यै॑न्द्रि॒याणि॑। अध्व॒र्युर॒होता॑
 ब्र॒ह्मा। त उप॑तिष्ठन्ते। यान्ये॒व य॒ज्ञस्यै॑न्द्रि॒याणि॑। तैरे॒वास्मै॑
 भेष॑जं करोति॥२६॥

प्रीणाति प्रथमो दक्षिणा समवनयति धारयतीन्द्रियाणि चत्वारि च॥—————[६]

अ॒ग्नि॒ष्टोम॒मग्र॒ आह॑रति। य॒ज्ञ॒मुखं॑ वा अ॒ग्नि॒ष्टोमः॑।
 य॒ज्ञ॒मुख॒मेवा॒रभ्य॑ स॒वमा॑ क्रमते। अथैषो॑ऽभिषेचनीयश्चतु॒-
 स्त्रि॒ंशप॑वमानो भवति। त्रय॑स्त्रि॒ंशद्वे॑ दे॒वताः॑। ता
 ए॒वाऽऽप्रो॑ति। प्र॒जाप॑तिश्चतुस्त्रि॒ंशः। तमे॒वाऽऽप्रो॑ति।
 स॒ंशर॑ ए॒ष स्तो॒माना॒मय॑थापूर्वम्। यद्विष॑माः स्तोमाः॑॥२७॥

ए॒तावा॒न् वै य॒ज्ञः। यावा॒न्यव॑मानाः। अ॒न्तः श्ले॒षणं॑ त्वा
 अ॒न्यत्। यथ्स॒माः पव॑मानाः। तेना॒ऽसं॑शरः। तेन॑ यथापूर्वम्।
 आ॒त्मनै॒वाग्नि॑ष्टोमेन॒ध्नोति॑। आ॒त्मना॒ पुण्यो॑ भवति। प्र॒जा वा
 उ॒क्थानि॑। प॒शव॑ उ॒क्थानि॑। यदु॒क्थ्यो॑ भव॒त्यनु॑ सन्त॑त्यै॥२८॥

स्तोमाः पशव उक्थान्येक च॥—————[७]

उप॑ त्वा जा॒मयो॒ गिर॑ इति॑ प्रति॒पद्भव॑ति। वा॒ग्वै वा॒युः। वा॒च
 ए॒वैषो॑ऽभिषेकः। सर्वा॑सा॒मेव॑ प्र॒जाना॑ं सू॒यते। सर्वा॑ ए॒नं प्र॒जा

राजेति वदन्ति। एतमु॒ त्यन्द॑श् क्षिप॒ इत्या॑ह। आ॒दि॒त्या वै
प्र॒जाः। प्र॒जाना॑मे॒वैतेन॑ सूयते। यन्ति॒ वा ए॒ते य॑ज्ञमु॒खात्। ये
सं॒म्भार्या॑ अ॒क्रन्॑॥२९॥

यदाह॒ पव॑स्व वा॒चो अ॑ग्रिय॒ इति॑। तेनै॒व य॑ज्ञमु॒खान्न॑यन्ति।
अ॒नु॒ष्टुक्प्र॑थ॒मा भ॑वति। अ॒नु॒ष्टुगु॑त्त॒मा। वा॒ग्वा अ॑नु॒ष्टुक्। वा॒चैव
प्र॒यन्ति॑। वा॒चोद्य॑न्ति। उ॒द्व॒तीर्भ॑वन्ति। उ॒द्व॒द्वा अ॑नु॒ष्टुभो॑ रू॒पम्।
आनु॑ष्टु॒भो राज॑न्यः॥३०॥

तस्मा॒दु॒द्व॒तीर्भ॑वन्ति। सौ॒र्य॑नु॒ष्टुगु॑त्त॒मा भ॑वति। सु॒व॒र्गस्य॑
लो॒कस्य॑ सन्त॑त्यै। यो वै स॒वादे॑ति। नैन॑ः स॒व उ॑प॒नम॑ति।
यः सा॒म॒भ्य ए॑ति। पापी॑यान्त्सुषुवा॒णो भ॑वति। ए॒तानि॒ खलु॑
वै सा॒मानि॑। यत्पृ॒ष्ठानि॑। यत्पृ॒ष्ठानि॑ भ॑वन्ति॥३१॥

तैरे॒व स॒वान्नै॑ति। या॒नि दे॒वरा॑जाना॒ः सा॒मानि॑। तैर॒मुष्मि॑ल्लो॒क
ऋ॒ध्नोति॑। या॒नि म॒नुष्य॑रा॒जाना॒ः सा॒मानि॑। तैर॒स्मि॑ल्लो॒क
ऋ॒ध्नोति॑। उ॒भयो॑रे॒व लो॒कयोर् ऋ॒ध्नोति॑। दे॒वलो॒के च॑
म॒नुष्य॑लो॒के च॑। ए॒क॒वि॒ंशोऽभि॑षे॒चनी॑य॒स्योत्त॑मो भ॑वति।
ए॒क॒वि॒ंशः कै॑श॒वप॒नीय॑स्य प्रथ॒मः। स॒प्त॒द॒शो द॑श॒पेयः॥३२॥

वि॒द्वा ए॑क॒वि॒ंशः। रा॒ष्ट्रं स॑प्त॒द॒शः। वि॒शं ए॒वैत॑न्म॒ध्यतो॑-
ऽभि॑षि॒च्यते॑। तस्मा॒द्वा ए॒ष वि॒शां प्रि॒यः। वि॒शो हि
म॒ध्यतो॑ऽभि॑षि॒च्यते॑। यद्वा ए॒नम॑दो दि॒शोऽनु॑ व्या॒स्थाप॑यन्ति।
तत्सु॑व॒र्गं लो॒कम॑भ्या रो॒हति॑। यदि॒मं लो॒कं न प्र॑त्य॒वरो॑ह॑त्।

अतिज॒नं वे॒यात्। उ॒द्धा मा॒द्येत्। य॒देष प्र॑ती॒चीनः स्तोमो॑
भव॑ति। इ॒ममे॒व तेन॑ लो॒कं प्र॒त्यव॑रोहति। अथो॑ अ॒स्मिन्ने॒व
लो॒के प्र॑ति॒ तिष्ठ॑त्यनु॒न्मादा॑य॥३३॥

अक्र॑त्राज॒न्यो भ॑वन्ति द॒शपे॑यो मा॒द्येत्रीणि॑ च॥ [८]

इ॒यं वै र॑ज॒ता। अ॒सौ हरि॑णी। य॒द्रु॒क्मौ भ॑वतः।
आ॒भ्यामे॒वैन॑मु॒भय॑तः परि॑ गृह्णाति। वरु॑णस्य॒ वा
अ॑भिषि॒च्यमा॑न॒स्यापः॑। इ॒न्द्रियं॑ वी॒र्यं॑ निर॑घ्नन्। तथ्सु॒वर्णं॑
हि॒र॑ण्यमभवत्। य॒द्रु॒क्मम॑न्त॒र्दधा॑ति। इ॒न्द्रिय॑स्य॒ वी॒र्य॑स्या॒
नि॒र्घा॑ताय। श॒तमा॑नो भवति श॒तक्ष॑रः। श॒तायुः॑ पु॒रुषः॑
श॒तेन्द्रि॑यः। आ॒युष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॑ति॒ तिष्ठ॑ति। आ॒युर्वै हि॑र॒ण्यम्।
आ॒युष्या॑ ए॒वैन॑म॒भ्यति॑ क्षरन्ति। तेजो॒ वै हि॑र॒ण्यम्।
तेज॒स्या॑ ए॒वैन॑म॒भ्यति॑ क्षरन्ति। वर्चो॒ वै हि॑र॒ण्यम्। व॒र्च॒स्या॑
ए॒वैन॑म॒भ्यति॑ क्षरन्ति॥३४॥

श॒तक्ष॑रोऽष्टौ च॥ [९]

अप्र॑तिष्ठितो॒ वा ए॒ष इ॒त्याहुः॑। यो रा॑ज॒सूये॑न॒ यज॑त
इति॑। य॒दा वा ए॒ष ए॒तेन॑ द्वि॒रात्रे॑ण॒ यज॑ते। अथ॑ प्र॒तिष्ठा॑।
अथ॑ सं॒वत्स॑रमा॒प्नोति॑। याव॑न्ति सं॒वत्स॑रस्या॒होरा॑त्राणि।
ताव॑ती॒रेत॑स्य॒ स्तो॒त्रीयाः॑। अ॒होरा॑त्रेष्वे॒व प्र॑ति॒ तिष्ठ॑ति।
अ॒ग्नि॒ष्टोमः॑ पूर्॒वम॑ह॒र्भव॑ति। अ॒तिरा॑त्र उत्त॑रम्॥३५॥

नानै॒वाहो॑रा॒त्रयोः॑ प्र॑ति॒ तिष्ठ॑ति। पौ॒र्ण॒मा॒स्यां पूर्॒वम॑ह॒र्भव॑ति।
व्य॑ष्टका॒यामु॑त्त॑रम्। नानै॒वार्ध॑मा॒सयोः॑ प्र॑ति॒ तिष्ठ॑ति।

अ॒मा॒वा॒स्या॒यां॒ पूर्॒व॒म॒ह॒र्भ॒व॒ति॒। उ॒द्वृ॒ष्ट॒ उत्त॑रम्। नानै॒व मा॒स॒योः॒
प्र॒ति॑ तिष्ठति। अथो॒ खलु॑। ये ए॒व सं॒मान॒प॒क्षे पु॑ण्या॒हे
स्याता॑म्। तयोः॑ का॒र्यं प्र॒ति॑ष्ठित्यै॥३६॥

अ॒प॒श॒व्यो द्वि॑रा॒त्र इ॒त्याहुः॑। द्वे ह्ये॒ते छ॒न्द॑सी। गा॒य॒त्रं
च॒ त्रैष्टु॑भं॒ च। जग॑तीम॒न्तर्य॑न्ति। न तेन॒ जग॑ती
कृ॒तेत्या॑हुः। यदे॒नान्त॑तीयस॒वने॒ कुर्व॑न्तीति। य॒दा वा
ए॒षाऽही॒न॒स्याह॑र्भजते। सा॒ह॒स्यं वा॒ स॒वन॑म्। अथै॒व जग॑ती
कृ॒ता। अथ॑ प॒श॒व्यः। व्यु॑ष्टि॒र्वा ए॒ष द्वि॑रा॒त्रः। य ए॒वं
वि॒द्वान्द्वि॑रा॒त्रेण॒ यज॑ते। व्यै॒वास्मा॑ उच्छति। अथो॒ तम॑ ए॒वाप॑
हते। अ॒ग्नि॒ष्टोम॑म॒न्त॒त आ ह॑रति। अ॒ग्निः सर्वा॑ दे॒वताः॑।
दे॒वता॑स्वे॒व प्र॒ति॑ तिष्ठति॥३७॥

उत्तरं॒ प्र॒ति॑ष्ठित्यै प॒श॒व्यः स॒प्त च॑॥—————[१०]

वरुणस्य जा॒मि वा ई॒श्वर॑ आ॒ग्नेय॑मिन्द्रस्य॒ यत्रि॑ष्व॒ग्निष्टो॑ममुप॒ त्वेयं॑ वै र॒जता॑ऽप्रतिष्ठितो
दश॥१०॥

वरुणस्य॒ यद॑श्चि॒भ्यां॒ यत्रि॑षु तस्मा॒दुद्वृ॑तीः स॒प्तत्रि॑ंशत्॥३७॥

वरुणस्य॒ प्र॒ति॑ तिष्ठति॥

हरिः॑ ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके अष्टमः

प्रपाठकः समाप्तः॥

Credits: <http://stotrasamhita.github.io/about/>